LAISVOJI LIETUVA

LITUANIA LIBRE

DID. LIETUVOS **VYTAUTAS** VIESPATAVO — KUNIGAIKSTIS **DIDYSIS** 1392-1430

Vytauto Laikų Lietuva:

Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų
Kalnai ir maži kalneliai;
Tenai Lietuva per amžius buvo,
Kaip sako mūsų seneliai.

Ten miškai snaudė, ten meškas gaudė
Kasdien lietuviai iš seno;
Ūžė, braškėjo girios nuo vėjo
Ten, kur lietuviai gyveno.

Ant smėliakalnių, ant piliakalnių
Ąžuolai šventi kerėjo
Ir tie dievaičiai, kuriuos žemaičiai,
Kuriuos aukštaičiai turėjo.

Toli už Dauguvos kraštas Lietuvos
Smolensko žemę apnietė,
Už Dunojėlio, kur be šešėlio
Saulužė žmogų apšvietė.

Kievo rusai, latviai ir prūsai,
Gudai ir pikti totoriai,
Lietuvą pažinę, vainiką pynė,
Lietuvą puošė padoriai.

Ir buvo plati Lietuva,
Daugel ji žemių įgijo;
Žmonės laimingi buvo turtingi,
Niekur nebuvo vergijos.

Vieni didžiūnai buvo galiūnai
Vyresniaisiais išrinkti,
O kitisaldžios klausė jų valdžios
Visi mažiukais vadinti.

Vysk. A. Baronas.

CINE SELECTO

Vienintelis lietuvio P. Zukelio kinas Urugvajuje

c. Grecia 1105 - 07. Cerro.

Tel. 22 - 11 - 25

Filmos:

Visuomet paskutinės laidos, meniškiausios ir aukštos kokybės. Daugumos lietuvių ir kitataučių gausiai lankomas kino teatras.

LIBRERIA Y JUGETERIA

— SELECTO —

de

Hosmar Gerin

Calle GRECIA 4215 Cerro.
Al lado del Cine.

Ofrece toda su mercadería a un 30% de rebajo a los suscriptores de esta revista. Libros castellano y extranjero.

- MARGUTIS -

Vienintelis muzikos, dainų, rimtų, naudingų skaitymų ir sveiko jumoro, lietuvių kalboje išeinantis Amerikoje žurnalas.

Jį redaguoja, žinomas mūsų kompozitorius Antanas Vanagaitis ir metams tekainuoja tik 2 doleriai. Parašykit savo giminės Amerikoj, kad jie jums užprenumeruotų taip naudingą ir gausiai iliustruotą žurnalą.

— M a r g u t i s —

6755 South Western Avenue.
CHICAGO, Ill.
U. S. A.

Užsiprnumeruokit Pietų Amerikos lietuvių iliustruotą, patriotinės kovos žurnalą
— L a i s v o j i L i e t u v a —

Krautuvė - Baras

V i k t o r o K u č i a u s k o

c. PRUSIA 1851, kampas BOGOTA
Telefonas: — 22 13. 26. —
Villa del Cerro.

Didelis pasirinkimas visų rūšių maisto produktų. Vietos ir užsienio gėrimai. Kainos ekonomiškos. Lietuviškas patarnavimas Lietuviams nuolaidos.

Krautuvė ir Baras

J o n o G r a m o š a u s k o

c. PERÚ 1992. — Villa del Cerro.

Pirmos rūšies visi maisto produktai ir šviežios daržovės bei vaisiai. Vietos visų rūšių gėrimai Pigios kainos. Skubus ir sąžiningas patarnavimas. Persitikrinkite.

ANELĖ RAULUSKEVICIENĖ

Didelio pasirinkimo, pigių kainų bei mandagaus patarnavimo, visų rūšių maisto produktų krautuvė. Lietuviai prašomi užeiti persitikrinimui.

Calle BOGOTÁ 3217. — CERRO.

Pr. Riboko ir Aizersteino

Meniškų Odos Išdirbinių

F a b r i k a s

calle RIO BRANCO 1102.

Visoki meniški odos išdirbiniai parduodami urmu ir pavieniui. Lietuviams daromos specialės nuolaidos.

Vienybė

Įdomiausias. plačiai skaitomas, Jungtinių Amerikos Valstybių savaitraštis. Vienybę redaguoja poetas Juozas Tysliava. Metams tekainuoja tik $ 3.50 amerikoniško dolerio.

— V i e n y b ė —
412 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.
U. S. A.

LAISVOJI LIETUVA

Mėnesinis - Kultūros - Mokslo - Meno - Visuomenės - Kovos - Žurnalas

Metai (Año II) | Montevideo, Birželis - Junio 1946. | Nr. 6 (18)

— Lituania Libre —
REVISTA MENSUAL
de
Ciencias, Artes y Letras
Rio de Janero 4001. CERRO

EDITADA por la
ASOCIACION CULTURAL
URUGUAY - LITUANIA
Aprobada y reconocida por la
Ley del Gobierno Superior de la
Nación, con la Personeria Juridica
— en el año 1941 —

Organo oficial y propiedad intelectual de la misma. Impresa en la
Imprenta Fortaleza
Redacción, Administración e Imprenta
Rio de Janeiro 4001
— Cerro —

Redactor Responsable:
JULIAN JAZAUSKAS
Berna 2347. Cerro
• Administrador
Pedro Korkuzas
Rio de Janeiro 4001
Cerro

Metinė Prenumerata:
Urugvajuje $ 1.50 U.
Argentinoj $ 4 00 Ar.
Amerikoje $ 2 dol.
Perlaidas siųsti administratoriaus vardu.
Raštus siųsti redakcijos vardu.
— Lituania Libre —
Rio de Janeiro 4001
Cerro. Montevideo.
Uruguay.

Tragedia de Lituania

Hoy 15 de Junio, el pueblo democrático lituano comienza el sexto año de opresión - ocupación de URSS, y de lucha y ello coincide con la más encendida decisión por parte de los lituanos anticomunistas, antinacistas y antifascistas, de seguir en la brecha que nos señalan los dias heroícos vividos por nuestro pueblo que allà en nuestra L i t u a n i a combatían sin descanso y en medio de la indiferencia del mundo.

Tenemos fé en la causa de la liberaciòn lituana; tenemos fé en el pueblo que luchó por ella; tenemos fé en la justicia del mundo. He ahí por que nuestro ánimo entusiasta continúa en pie sin desmayos ni vacilaciones. Y como el nuestro, el de todos los lituanos de la República Oriental del Uruguay, enemigos de los tiranos de su patria.

Para quebrantar esa triple fé, que hace menos ingrata nuestra espera de tiempos mejores, ha llegado una piara de propagandistas del bolscheviquismo ruso, que todo lo simboliza con un yugo, el de opresión. Los envía Stalin y sus agentes del Imperio Rojo. Traen la pretensión pueril de quebrantar nuestra decisión de seguir apoyando cuanto signifique libertad, justicia y salvación de Lituania. Ya han comenzado a moverse. En su plan está el introducirse en las Sociedades lituanas para trabajar suprepticiamente cerca de nosotros a base de su consigna: «Ya concluyó todo: debemos olvidar rencores y lo pasado»! ...

Como si los torrentes de sangre que fertilizan hoy las tierras lituanas, como si los millares y millares de vidas sacrificadas en holocausto de una Lituania libre, como si todo ese inmenso sacrificio, que no tiene semejanza en la historia, pudiera ser olvidado de repente. Como si nos tuviera sin cuidado la tiranía que allí impera. Como si la traición de los bolscheviques que llevaròn a Lituania mesuadas invasoras para subyugar a un pueblo heroíco, no mereciera el odio más justo de todos los pueblos libres democratas anticomunistas, antinacistas y antifascistas, en una palabra que los gobiernos amantes de la P a z J u s t a y D u r a d e r a. No dejeis ceducir por los cantos de sirena de la propaganda de los del «nuevo orden». No presteis oídos a quienes os vengan con la cant lena de «Ya concluyó todo, y lo pasado».... Mientras la memoria de los lituanos aliente, han de recordar siempre la sangre vertida, los millares de vidas inmoladas, la traición totalitaria sin honor, el heroismo de un pueblo imbatible. Como ser indiferentes anti la ruina de nuestro país, provocada por la ambición del comunismo, que no vaciló en llevar hordas asiáticas para que le sacaran las castañas del fuego? Como decir

que «yá concluyó todo», cuando en Lituania se sigue matando, fusilando, asesinando; cuando hay más de la mitad de la nación encarcelada y hambrienta; cuando la libertad y la existencia caresen de todas garantias?....

Las Victorias definitivas no son las que se ganan por vias de la traición y el crímen, sino aquellas que tienen por base la convicción y voluntad de un pueblo. No es, pues, Victoria definitiva la de los comuistas entregados a Stalin, pues el pueblo lituano la repudia con toda su alma. Aun el problema continúa en pie y continuará en tanto los partidarios de la libertad mantengamos alzado el pendón del derecho y de la justicia. No olvidaremos nada!.... Y como sabemos que «No hay deuda que no se pague», nos consta que la de los asesinos del pueblo lituano será satisfecha tanto más pronto, cuanto mayor sea nuestro denuedo combatirles. Que no desfallesca el ánimo. Que la infame propaganda de de los recién venidos resulte estéril. Vigilad a cuantos extraños se acerquen heblando del «paraíso bolschevique rojo». Y si con alguno de ellos topaís, expulsadlo de vosotros inmediatamente, porque cada uno de ellos portan consigo la lepra de la traíción y quiera contagiar.

Nosotros, los lituanos teniendo caliente la memoria se tiene ardiendo el corazón. Una y otra templan la voluntad. Y cuando de ambas brota la solidaridad para con el hermano a ella acreedor no sólo se alivia una situación material, sino tambien se nutre el alma de optimismo, de esperanzas. de fé.

Millares de lituanos refugiados se hallán aún en los países Europeos, sin haber podido salir rumbo a América. Pende sobre ellos una amenaza cruel de retorno que les pondría en manos de sus verdugos.

Es necesario hacer que no se apague la antorcha de la solidaridad que encendimos un día para ayudar a nuestros, hermanos refugiados en desgracia. Que cada cual aporte lo que pueda a tal fin una ayuda, en la entidad de la UNRA, o Cruz Roja Internacional a la que partenezca. Mientras exigimos y logramos que se resuelva el problema de los lituanos refugiados en distintas partes europeos, debemos contribuír con nuestras aportaciones, hacer que nuestro entusiasmo no decaiga, no dismaya manteniendo nos en la brecha contra los asesinos de Lituania y ayudando a los refugiados pue, como premio a una campaña heroíca en defensa de la democracia y la justicia, se hallán donde hace justamente SEIS AÑOS atravesando la más dramática de las situciones.

Este nuevo aniversario de la Tragedia de Lituania es la nueva lucha por la libertad, democracia e indepndencia de todos los lituanos anticomunistas, antinazis y antifaschistas. En pie todos los amantes de la libertad, los que queren una Lituania Independiente y Digna, sin Traídores y Criminales como los que en estos momentos tiranizan a nuestro país.

Redoblemos desde hoy, nuestros esfuerzos por la reconquista de Lituania. Y no olvidemos jamás su martirio y sus mártires. Que la memoria de lo pasado y lo presente no extinga nunca.

Y que este año sea el que reinvidique para el pueblo lituano sus libertades, y termine revolucionamente con la verguenza y la ignomía que le han impuesto las huestes bolscheviques.

(—) Asociación Cultural Uruguay - Lituania,
(—) El Comité de los Lituanos del Uruguay.
(—) Colectividad Lituana Catolica del Uruguay
(—) Asociación de la Juventud Lituana del Uruguay «Vytis».
(—) Asociación Lituana de Artes «Daina ir Menas».
(—) La Revista «Lituania Libre»

Junio de 1946.
Montevideo.

Kai Tauta Be Laisvés

Laisvé kaip sveikata: tik netekę pajuntam jos vertę.

Daugelis tarém kadaise, jog turime nepriklausomybę, bet laisvés vistiek permažai. Gal būt Bet nepriklausomybés netekimas parodé, kad vis delto daug draug su ja ir tos laisvés lietuvių tauta neteko. O tai, ko netekom, juk turéjom ..

Turéjom laisvę gyventi savo krašte, bet kuriame kaime, bet kuriame mieste kur rodés mums geriau, kur kieno sugebéjimas leido. Turéjome laisvę iš savo tévynés išvykti sve tur ir vėl į ją sugrįžti. Turéjome laisvę pasirinkti sau tinkamą mokyklą, užsiémimą ir darbo vietą. Turéjome laisvę savo pastangomis išsikovoti sau padėtį, turéjome laisvę rūpintis savo medžiaginių ir dvasinių interesų patenkinimu

Turéjome laisvę turéti ir pareikšti savo įsitikinimus, turéjome pasirinkti sau mégiamą knygą ir laikraštį; sau patinkamą draugiją. Svarbiausia gi — lietuviai gyvendami pagal sveikus savo šalies paprocius ir prisilaikydami tvarkos, neturéjo drebéti, kad bus užpulti, surakinti ir ištremti į sunkiausią vergiją ne žinomuose kraštuose, ar tiesiog nužudyti, ap-

kaltinti tuo, ko jie arba nepadarė, arba tuo, kas laisvo žmogaus sąmonėje negali būti nusikaltimu.

Turėjome laisvę ginti savo teises, turėjome laisvę teisintis net jei būtum ir nusikaltę. Tiesa, visos tos laisvės nebuvo neribotos. Visur, kur žmonių santykiuose viešpatauja tvarka, laisvė yra ribota. Kiekviena tvarka yra laisvės susiaurinimas, tačiau ji yra ir garantija naudojimosi likusia laisvės dalimi.

Taip pat teisybė, kad ir nepriklausomoje Lietuvos valstybėje galėjai rasti tokių laisvės suvaržymų, kurie laikytini perdėtais ir nereikalingais. Bet faktiškai netekusi valstybės (nors teisiškai tas netekimas dar ne visų pripažintas), mūsų tauta visų laisvių neteko ištisai. Tad skaudus patyrimas mums įrodo, jog tautos, krašto ir jo gyventojų laisvė yra neišskiriama su demokratinės valstybės nepriklausomybe.

Kai mūsų tautos jau ir vardas prieš pusšimtį metų carų imperijoje buvo ištrintas, pasklido poeto iškeltasai šūkis. gana aimanavus, pažadinkim viltį — ir štai atsirado ir ištvermė, pasiryžimas, ir tapo laimėta net tai, kas atrodė tik vylinga svajonė.

O šiandien nors daug blogo pasaulyje, bet dar nevisi me'o klauso; teisybės balsas įspėja, kad kantrybė ir viltis kada nors laimės. Tad ir žadinam viltį, nes ji mūsų paguoda ir gaivintoja.

*

Sudiev Tu Brangi Man Tėvynė

(Mūsų korespondento reportažas iš Europos).

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

— Ne, ne, — atsakė jis karčiai — Nė mano kaulų varnai daugiau nenuneš prie bolševikų. Aš juk mačiau ....

Ir žodžiai ilgam užspringo burnoje. Kažin ką jis giliai mąstė ir jo veido raumenys konvulsingai trukčiojo. Gal būt, jis manė, koks gi išmislingas yra tas pragaro kunigaikštis, kad sugalvojo žemėn atsiųsti tokią visų velniavų velniavą — bolševizmą, kuris taip meistriškai sugeba sugriauti bet kokio žmogaus gyvenimą.

Susirinkimo punktuose yra tūkstančiai pabėgėlių. Čia yra pačios gražiausios jaunuomenės, tūkstančiai kūdikėlių ant rankų, žilų senelių, mokslininkų, profesorių ir darbo žmonių. Visi jie šiandien yra be tėvynės netekę turto, artimųjų, anapus sienos palikę savo gūžtas, per amželį kurtas iš savo darbo ir prakaito. Visus čia palydėjo dideli rūpesčiai.

— Nežinau, kur mano žmona ir vaikai.

— Mes neberandame tėvelių, — verkia kieno nors globojami vaikai.

— Aš likau viena su vaikais, vyras nebespėjo pabėgti. — ašaroja moteris.

— Aš štai palikau be švarko ir kepurės, kaip koks baslys. Kažin, kurioje pusėje yra šiltesni kraštai?

— O mes važiavome su trimis pilnai prikrautais vežimais, o dabar likau tik su viena suknele.

Ir visi šitie tūkstančiai pabėgėlių savo graudingų skundų gale vieningai priduria:

— Bet visa tai niekai. Kaip jau bus — taip, o svarbu tik, kad pabėgome nuo bolševikų.

Kampe sėdi du žili, žili seneliai. Jie jau seniai atšventė savo auksines vestuves. Vieniši jie, kaip du berželiai. Nei vaikų, nei jokio artimo.

— O, kodėl jūs bėgote, tokie seni?

— Iš Sibirijos tai mudu su Vincentu tikrai savo kaulelių nebeparneštumėme, o iš čia gal dar Dievulis padės kada Lietuvėlėn sugrįžti.

Visus čia vieningai atvedė baisiausio žemės šliužo - bolševizmo baimė. Prieš terorą, mirtį ir kankinimus žmonės išsižadėjo visko. Baimės vejami, atbėgo jie čia turtingi kaip naujagimiai. Visokie «neitralieji», praktikoje neminę bolševikų, mėgsta nusistebėti ir klausia:

— Tai kodėl jūs bėgote nuo bolševikų? Juk jie nieko blogo .. Neša tik laisvę, meilę, lygybę ir brolybę. Gal tik propagandos tikslais pasamdyti bėgote?

Aklieji! Ateikite čia pas tuos šimtus tūkstančių, kurie atsižadėjo visko, kad tik išneštų gyvastį ir paklauskite, kodėl jie bėgo? Jie jums pasakys, kodėl bėgo.

Plentuose, vieškeliuose ir stovyklose sutikau aš tūkstančių tūkstančius teisingų žmonių. Sutikau aš žilus profesorius, eilinius dar bininkus, inžinierius, kunigus, daktarus, malūnininkus, kalvius, kurpius, kaimo siuvėjus, moksleivius, žemdirbius, beraščius, ligonius ir kitokius Bet aš nesutikau žmogžudžių, arklavagių, plėšikų, mušeikų, sukčių, chuliganų, vištvagių, pas jus esamų norkiškų tipų ir visokių kitokių bolševizmo perlų. Ir kaip gi aš galėjau sutikti juos, kad jie visi pasiliko laukti savo «valdžios», pagimdytos ir apšviestos draugo Stalino «saulės».

A. V - nas.

Lietuvos Gedulo Diena Urugvajuje

Sekmadienį, birželio mén. 16 d. 1946 m., Urugvajaus lietuvių patriotinių organizacijų sudaryta speciali federacija vieningai ir didingai paminėjo šešių metų sukaktį kaip mūsų tauta neteko laisvės ir pareiškė protestą dėl imperialistinio Rusijos smurto prieš Lietuvą.

Kai bus rašoma Lietuvos laisvės kovų istorija, tai šis garbingas Urugvajaus lietuvių patriotų žygis užims ypatingai svarbią vietą, o kad jis visais atžvilgiais taip pasisekė, tai didelė padėka priklauso darbščiajai Organizacijų Federacijai, ypač sumaniam, energingam ir turinčiam daug įtakos vietos valdžios, intelektualijos ir spaudos sferose pirmininkui Dr. Pranui Šacikauskui.

Lietuvių Gedulo Dieną, pranešimais, atatinkamais straipsniais, drauginga Lietuvai užuojauta ir smerkdami raudonąjį Maskvos imperializmą kaipo pavojų pasaulio taikai ir krikščioniškai civilizacijai, nekurie įtakingesni sostinės dienraščiai jau šeštadienį birželio 15 d. rašė. O pirmadienį, minėjimui praėjus, arba birželio 17 d. didieji Montevideo dienraščiai: «El Dia», «El Diario», «La Tribuna Popular», «La Razón», «El Tiempo», «El Bien Publico», «La Mañana», «El Pais», «El Debate», «El Plata», «El Diario Español» ir kiti įdėjo gedulo minėjimo aprašymus, milžiniškos minios paveikslus ir rezoliucijas.

Su dideliu malonumu tenka pažymėti ir tas, kad Montevideo Miesto Valdyba, pagerbdama Urugvajaus ir visų laisvųjų lietuvių didį sielvartą dėl pavergtos ir azijatiniais barbarais žudomos jų tėvynės, šeštadienį, birželio 15 d. padarė iškilmingą posėdį ir priėmė nutarimą, kad principalė gatvė, jungianti Cerro priemiestį su Kasabo bei esanti vyriausia Kasabo arterija, nuo dabar vadinti — Lituania — vardu.

Pats minėjimo aktas įvyko Urugvajaus intelektualų erdviose ir puikiose patalpose « Ateneo de Montevideo», pačiame sostinės centre. Nežiūrint, kad diena pasitaikė lietinga, bet žymiai prieš 9 valandą erdvios Ateneo patalpos jau buvo pilnos ir vis atvyko nauji. Devynioms užsibaigus, estradoj pasirodė mišrus «Vyties» choras, minėjimo prezidiumas ir profesoriai kalbėtojai. Tai buvo jaudinančiai iškilminga minutė, ypač kai dideliam lietuvių draugui, urugvajiečiui muzikui Don Ricardo Perelló akampanuojant ir maestro Vytui Dorellui diriguojant majestotiškai ir darniai suskambėjo Urugvajaus ir Lietuvos Himnų aidai. Negalima nepasidžiaugti mūsų energingųjų vytiečių nuolatine ir labai žymia pažanga dainos srityje, nes jie kaip Himnus, taip ir dainą «Į Kovą», atliko kaip niekad gerai, artistiniai bei muzikaliai.

Sugiedojus Himnus vienintelė mūsų kolonijoj aukštojo muzikos mokslo studentė, jauna lietuvaitė Hortensia Barnikaitytė skambino Gedulo Maršą. Rašančiam šias eilutes kaip ir visai tenai buvusiai miniai, ilga ir ypatingai sudėtinga kompozicija, kurią taip meniškai ir didingai bei mintinai skambindama, ši dar taip jauna muzikė, detalei perduodama jo dvasią, buvo siurprizinė staigmena. Ji visus ypatingai nuteikė ir užviešpatavus kapų tylai salėje, suprantantieji muzikos kalbą klausovai mintimis persikėlė į kraujuose ir ašarose paplukusią Lietuvą. Salės tylą beardė sunkūs slėgianti atdusiai ir daugelio veidais nusirito karti sidabro ašarėlė. Nors dar kūdikis būdama, bet Hortensia jau didelė dvasios lietuvaitė, mūsų kolonijos garbė ir pasididžiavimas. Ją publika suprato ir dėlto neskupavo nuoširdžiai karštų bei gausių aplodismentų.

Nutilus Gedulo Maršo akordams, Dr. Pranas Sacikauskas iškilmingai atidarė aktą, perskaitydamas vietos kalboje Urugvajaus lietuvių patriotinių organizacijų deklaraciją, kurioje iškeliamas bolševikų smurtas prieš ramią, darbščią bei taiką mylinčią Lietuvą, vandališką jos žmonių žudymą, masinius trėmimus Maskolijos Azijon, plėšimus, prievartavimus, kruvinus Kremliaus sadistų siekimus, parsigabenti sušaudymui mūsų tremtinius ir pareiškiama, kad Urugvajaus lietuviai su viso pasaulio laisvaisiais lietuviais nenustos kovoję, kol totalitarinės Rusijos, kombinacijoj su nacių Vokietija brutaliai išplėšta Lietuvos Nepriklausomybė nebus atstatyta.

Vėliau, U. L. Kultūros Draugijos sekretorius, p. Viktoras Cieslinskas perskaitė Lietuvos Ministro Pietų Amerikai Dr. K. Graužinio sveikinimo telegramą, kuri minios ovacijomis buvo sutikta ir palydėta. Ponas V. Cieslinskas čia pat perskaitė ir telegramos vertimą ispanų kalba. Pažymėtina, kad įtakingesni Montevideo dienraščiai pirmadienio laidoje draugingai ir šiltai suminėjo Urugvajaus lietuvių entuziazmą dėl p. Ministro sveikinimo, kaipo teisėto ir visomis teisėmis tebeveikiančio Nepriklausomos Lietuvos Atstovo Pietų Amerikai.

Nemažesnių ovacijų susilaukė ir rašytojo, autoriaus knygos «Lituania Entre Fuego Cruzado», gerb. K. Čibiro - Verax sveikinimo telegrama. Jis plačiai žinomas ne tik Pietų Amerikos lietuviams, kaipo vienintelis, gausios ir stambios plunksnos Lietuvos laisvės nepailstamas gynėjas, bet jis įtakingas ir populia-

rus colego vietos spaudos vadovuose, todėl jo raštai mielai talpinami vietos spaudoje ir jo sveikinimas entuziastiniai lietuvių buvo sutiktas.

Telegramomis ir atatinkamais raštais minėjimą dar sveikino: prof. Raúl Baethgahen, Dr. Tomás G. Brena, prof. ir žymus valstybininkas Ecuaido J. Couture, Dr. Felipe Gil, prof. A. Ruano Fournièr, prof. ir Urugvajų atstovavęs San Francisco konferencijoj Héctor Paysee Reyes, Urugvajaus latvių draugija «Briva Latvija», prof. ir Urugvajaus delegatė buv. Tautų Sąjungoj Paulina Luisi, Ukrainiečių draugija, Urugvajaus Socialistų Partija, Urugvajaus lenkų katalikų draugija, lenkų maršalo Smigly Ridz bei maršalo J. Pilsudskio vardo draugijos, lenkų nuo karo nukentėjusiems šelpti draugija ir visa eilė grupių bei pavienių asmenų.

Baigus sveikinimų skaitymą, U. L. Kultūros Draugijos veikėjas M Svečiulis pradėjo perstatyti publikai kalbėtojus. Pirmuoju kalbėjo žymus visuomenininkas ir spaudos darbuotojas Dr. Otocar Jawrower temoje: Demokratija ir «Demokratija». Jis savo turiningoje ir įdomioj kalboj palygino tikrąją ir Maskvos suktąją, obsaliučio totalitarizmo «demokratiją», visuomenės buklę, jos ekonominę, socialę bei kultūrinę padėtį abiejuose režimuose. Tai stipras, giliai įspūdingas ir mokantis nusistatyti minios ūpą savo naudai kalbėtojas. Analizuodamas bolševikišką «demokratiją kurios pasėkoje ir Lietuva bei eilė kitų valstybių neteko laisvės, kaip atvykę raudonarmiečiai ne tik pasisavino teisę balsuoti, bet išsistatė ir savo kandidatus bei teroro keliu klastavo tautos valią, kalbėtojas paprašė atsistojus minutę susikaupti pagerbimui lietuvių tautos aukų sudėtų ne vien savo laisvės ginimui, bet ir bendram demokratijos idealui. Vienas be išauklėjimo bolševikas drįso neatsistoti, bet čia pat ir pačių moterų buvo išvytas iš salės.

Antruoju kalbėjo žymus Urugvajaus valstybininkas, įtakingas spaudos vyras ir populiarus kalbėtojas Dr. Julio Cesar Mourigan. Savo kalboje jis iškėlė buvusią kunigaikščių Lietuvą, kuri apgynė Vakarų civilizaciją nuo totorių, mongolų ir kitų barbarų ir kad kaipo toki, nors budama pavergta regresyvių komunizmo jėgų Lietuva kelsis ir užims jai prideramą vietą pasaulio laisvųjų ir kultūringų tautų tarpe. Teisybės kelias ilgesnis, jis erškėčiuotas, bet ji visuomet laimi. Lietuva nėra viena ir laisvę mylinčio pasaulio užmiršta. Nacizmo ir komunizmo imperialistinių kombinacijų smurtas prieš silpnesnius kaimynus bus išaiškintas ir skriauda atitaisyta.

Vėliau paėmė žodį Urugvajaus parlamento narys populiarus laikraštininkas ir akto garbės pirmininkas Dr. Amador Sánchez. Jis savo kalboje aiškino, kad kol nebus galūtinai nugalėtas agresyvus totalitarizmas ir įvesta demokratija, tol neįvyks pilna bei pastovi taika ir Lietuvos likimas bylia valanda gali ištikti kiekvieną silpnesnę tautą. Štai kodėl Lietuvos tragedija darosi aktuali, kadėl ir mes urugvajiečiai ir viso pasaulio laisvę mylinčių tautų žmonės su jumis laisvieji lietuviai keliam balsą prieš baisią neteisybę ir už tuos idealus dėl kurių buvo šis karas. Toliau gerb. kalbėtojas iškėlė Kremliaus penktąją koloną, per kurią jis varo suktą propagandą, demoralizuodamas tautas ir paruošdamas dirvą savo imperialistinėms aspiracijoms. Kvietė lietuvius saugotis komunistų, vieningai dirbti ir tikėti laisvės, teisės bei humanizmo triunfu, kurių rezultate kelsis ir daug kentėjusi Nepriklausoma Lietuva!

Pagaliau tribūną užėmė Montevideo ir Buenos Aires Universitetų profesorius W. Radecki. Tai gilus psichologas, plataus mosto kalbėtojas ir iš syk užvaldęs minios ūpą. Kai jis aiškino bolševikų «demokratijos» cinizmą, jų melus ir propagandos skirtumą su realybę, tai minia nenutraukdama ploдama kvatojos, bet kai dėstė Lietuvos ir kitų tautų patekusių bolševikiškos «demokratijos globon tragediją, barbariškus nelaimingų žmonių žudymus, masinius jų tremimus katargos darbams ir lėtai bado mirčiai Azijoj, apie enkavedistų neturėjimą pasigailėjimo mažiems kūdikiams ir silpniems seneliams, daugelio minios akyse pasirodė ašaros. Lietuviai neužmirš p. profesoriaus pasakymo: — Klysta bolševikai ir jų agentai sakydami, kad nebėra Nepriklausomos Lietuvos. Ji yra štai čia, ji visur, kur tik randasi laisvų lietuvių, ji gyva ir kovojančioj tautoj ir ji bus kol nors trys lietuviai liks ištikimi savo didžios praeities, apgynusiai Europos kultūrą nuo barbarų Tėvynei. Jie prikels iš kapų savo didžiųjų bočių dvasią ir nuves į žydrią Nepriklausomos Lietuvos ateitį. Pasaulis dar nežino, kad tiranija būtų buvusi ilga, pastovi ir pasilikusi be bausmės.

Baigus prof. Radeckiui savo kalbą buvo pasiruošta prie rezoliucijų priėmimo. Jas perskaitė minėjimo federacijos pirmininkas Dr. Pranas Šacikauskas, kurias minia susikaupus išklausė ir ovacijomis priėmė. Pagaliau, aktas to paties pirmininko buvo uždarytas ir didelė minia susikaupus bei ypatingai nusiteikus sujudėjo skirstytis

Pažymėtina, kad šitos rezoliucijos specialiai sudarytos komisijos tuojau buvo įteiktos ne tik spaudai ir žinių agentūroms, bet aukštiesiems krašto valdžios pareigūnams, atatinkamoms ambasadoms ir t.t. Urugvajaus laisvųjų lietuvių šauksmas į pasaulio sąžinę dėl iki šiol toleruojamo imperialistinės Sovietų Rusijos smurto prieš neutralę Lietuvą ne tik dar kartą išjudino Urugvajaus Respubliką, bet plačiai ir tvirtai nuskambėjo per visą pasaulį. Tebus tai nauda pavergtai, kankinamai ir teriojamai Lietuvai ir tebus Jos dėkingumas tiems Jos vaikams, kurie nepavargdami dirba Tėvynės laisvei ir gerovei.

R. P.

Sveikino

Lietuvos Respublikos Nepaprastas Pasintinys Ir Įgaliotas Ministras Pietų Amerikai, Dr. K. Graužinis, Lietuvos Gedulo Dienos minėjimo Urugvajuje proga rengėjams prisiuntė sekančią telegramą:

— Urugvajaus Lietuviams.

Rio de Janeiro 4001. Montevideo. Buenos Aires, 14 - 6 - 46.

Kartu su Urugvajaus lietuviais gededamas dėl Lietuvos nelaimės linkiu savo tautiečiams pasisekimo bendroje kovoje už Lietuvos laisvę.

Graužinis
Lietuvos Ministras

RASYTOJO ČIBIRO TELEGRAMA

— Sveikinu. Tik kavodami laimėsime.
Casimiro Čibiras.

Ministras Dėkoja

Lietuvos Gedulo Dienos rengėjai Urugvajuje, iš Lietuvos Ministro gavo šį laišką:

— Brangūs Tautiečiai,

Su dideliu įdomumu sekiau Tamstų taip tinkamai suorganizuotą Lietuvos gedulo dieną Ateneo salėje š. m birželio 16 d. Skaičiau spaudoje gausius ir gražius to akto aprašymus, kuriuose tinkamai iškeltos Lietuvai darytos ir daromos skriaudos ir mūsų Tautos protesto šauksmas.

Sveikindamas Tamstas, Brangūs Tautiečiai, dėl šių žygių už Lietuvos išvadavimą, dėkoju už šio akto surengimą vieningomis visų lietuvių jėgomis.

Dr. Graužinis

Lietuvos Ministras.

Buenos Aires, 21 - VI - 1946.

Lietuvos Gedulo Dienos Minėjimo Urugvajuje Prezidiumas Ir Oratoriai.

Jauna, dar vos 13 metų lietuvaitė, Montevideo Konservatorijos studentė Hortensia Bartnikaitytė įspūdingai skambina Lietuvos Gedulo Maršą
Iš kairės į dešinę sėdi: Julius Jazauskas, dabartinis — Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos — pirmininkas ir «L. L» redaktorius, Antanas Štendelis, prof. W. Radecki, Parlamento narys ir minėjimo garbės pirmininkas Dr. Amador Sánchez, Dr. Pranas Šačikauskas akto pirmininkas, Dr. Julio Cesar Mourigan, Dr. Otocar Jawrower, dabartinis U. L. Kultūros Draugijos sekretorius Viktoras Cieslinskas ir Mikas Svečiulis. Sėdi žemiau, prezidiumo narys Jonas Mockevičius ir nesimato «Vyties» pirmininko Stasio Godos.

Rezoliucija

Kuri buvo priimta sekmadienį, birželio mėn. 16 d. 1946 mt. — Ateneo de Montevideo — salėje ir kuri tilpo vietos spaudoje bei specialės komisijos įteikta atatinkamoms vyriausybės įstaigoms ir diplomatams.

Montevideo, de Junio de 1946.

La Federación de las Sociedades y Agrupaciones Democráticas Lituanas en el Uruguay, en el brillante acto de Homenaje a Lituania en la fecha de su Duelo Nacional, después de una exposición de la situación actual de Lituania hecha por los Representantes de la Democrácia Dr. Don Amador Sanchez, Dr. Don Julio César Mourigan, Dr. Don Tomás Brena, Dr. Don Felipe Gil, Prof. Dr. Don Waclaw Radecki y Señor Don Otocar Jawrower, propuso a la Asamblea la siguiente moción apoyada por las Seis Asociaciones y Agrupaciones Lituanas en el Uruguay, que fué aceptada entusiasticamente por la numerosa concurencia:

1. — Confirmando nuestra fé en la victoria de los ideales de la Justicia y de la Democrácia expresamos la voluntad inquebrantable de la Nación Lituana de no descansar en la pogna por la Independencia y Libertad del Estado Lituano,

2. — Hacemos constar nuestras palabras de vehemente protesta por la ocupación de las tierras lituanas por los comunistas soviéticos por la fuerza sin consentimiento del pueblo lituano y mantenida con medios de una constante persecución política apoyada por las deportaciones, asesinatos, campos de concentración, y todos los medios de dominación totalitaria.

3. — Protestamos por los de honestos medios de propaganda internacional que aprovechandose de la censura y de la falta de libertad del pensamiento, impuestas a Lituania, trata de presentar la realidad lituana con exclusivas informaciones de confección moscovita.

La Federación de las Sociedades y Agrupaciones Democráticas Lituanas en el Uruguay.

Paaiškinimas

Urugvajaus lietuvių patriotinių organizacijų federacija iškilmingai minėjusi Lietuvos Gedulo Dieną ir pareiškusi protestą dėl Sovietu Rusijos smurto prieš Lietuvą sekmadienį, birželio 16 d. 1946 m Montevideo, kaip ir tikėjosi, susilaukė neteisingų puolimų iš lietuvių komunistų pusės. Netekę lygsvaros, komunistai ne tik puolė šmeižti garbingus mūsų veikėjus, bet drįso lysti į vietos redakcijas su apmokamais protestų skelbimais ir savo galūlinai pavėluoto «kongreso» reikalais.

Komunistų isterika mums visiškai aiški, bet daugiau keista «pažangojo» savaitinuko «A. L. Balso», taktika, kuris tuojau atėjo komunistams į talką, 780 savo numery sąmoningai falsifikuotai ir tendencingai aprašęs Lietuvos Gedulo Dienos minėjimą Urugvajuje. Todėl, vardan teisybės ir prieš visus laisvuosius pasaulio lietuvius, — Urugvajaus Lietuvių Patriotinių Organizacijų Federacija — pareiškia sekanti:

1. — Meluoja «A. L. Balsas» sakydamas, kad Gedulo Dieną minėjo ir organizavo «Urugvajaus Lietuvių Komitetas». Minėjimą organizavo ir vedė susitarę visos patriotinės Urugvajaus lietuvių organizacijos.

2. — Meluoja «A. L. Balsas», kad minėjimo rengėjai pasikvietė «lenkiškus kalbėtojus». Tarptautiniai garsus Montevideo Universiteto ir nuolat kviečiamas Buenos Aires Universiteto su paskaitomis prof. Radecki nors lenkų kilmės, bet yra garbingas urugvajietis ir didelis Lietuvos draugas.

3. — Meluoja «A. L. Balsas», kad Lietuvos Ministro Dr. K. Graužinio minėjimui prisiųstoji sveikinimo telegrama nebuvo pažymėta vietos spaudoje, kai tuo tarpu visi didieji dienraščiai ir garbingoje vietoje tai pažymėjo birželio 17 laidoje.

4. — Kadangi jau tame pačiame «A. L. Balso» numery nebesivaržant skelbiama ir pritariama Urugvajaus lietuvių komunistų organizuojamam «kongresui», kuris yra nukreiptas prieš Lietuvos Nepriklausomybę, už mūsų tremtinių sugrąžinimą rusų išžudymui, už jų neisileidimą į Pietų Ameriką ir uždarymui tebeveikiančių Nepriklausom. Lietuvos įstaigų, tai visiems padoriems lietuviams yra aišku, kad per apsimaskavusį «A. L. Balsą» veikia NKVD agentai, kiršinimui sveikosios mūsų išeivijos ir trukdymui jų darbo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymui. Tuo labiau, kad savo laiku «A. L. Balso» redaktorius drg. K. Norkus ėjo ir Sovietų konsulo pareigas, savo kalendoriuje skelbdamas «demokratiškiausią konstituciją» ir neatleidžiamai siūlydamas mūsų išeivijai priimti Stalino pilietybę.

Tuo pačiu mes perspėjam brolius tremtinius visose Europos dalyse, kad jie saugotusi «Argentinos Lietuvių Balso», nes per jį kruvina enkavedistų ranka siekia jų saugumo ir Lietuvoje pasilikusių giminių gyvybės.

— U. L. Kultūros Draugija.
— U. J. Draugija «Vytis».
— Urugv. Lietuvių Komitetas.
— U. Liet. Katalikų Bendruomenė.
— Dainos ir Meno Draugija.
— Žurnalas «Laisvoji Lietuva».

Raišių Petras

Mokėsi

(Iš NKVD Urvų.)

— Pasilenk iki kojų ir atsiremk galva sienos, įsakančiai pridūrė enkavedistas, o kitas parodė kaip reikalinga pasilenkti. Daugeliui atrodys, kad tai paprastas daiktas, bet į užpakalį surištomis rankomis iki kojų pirštų pasilenkus ir gal porą minučių pabuvus, man iš kaktos akys pradėjo virsti.

— Taip tu išbūsi kol pastipsi, jei nepasakysi visų savo sėbrų ir jų piktų darbų prieš tarybų Lietuvą, piktai pasakė rusas ir skubiai nuėjo toliau. Pasilenkęs aš pastebėjau, kad ilgu kalėjimo koridoriumi panašiai išrikiavo dar apie trisdešimts vyrų. Koridoriu vaikščiojo būrys ginkluotų enkavedistų ir jie pradėjo savotišką tardymą. Jie pro mus praeidami vis ką nors darydavo. Vienas visomis jėgomis grūsdavo nelaimingojo galvą į aslos plytas, kitas trenkdavo šautuvo buože į nugarą, trečias imdavo spardyti ir taip be galo. Kai vienas budelis nežmoniškai trenkė man į nugarą, aš nenoromis surikau. Tuomet prie jo prisiartino kitas, viena akimi ir raupuotas enkavedistas ir suriko:

— Ką tu čia, su tais šunų vaikais! Sėsk, pasakė į mane atsisukęs darkyta rusų kalba. Aš skubiai atsisėdau ir netikėtai atsirėmęs kameros sienos lengviau atsidusau, o jis umai pašaukė dar du enkavedistu ir ką tai negarsiai jiems įsakė. Tie skubiai nutraukė man dešinės kojos batą, tarpirščius prikaišiojo šovinių ir užmovė geležinį spaustuvą.

— Prisukt, kad jis turėtų už ką rėkti, šypsodamas vienakys įsakė mano budeliams. Pradžioje jie priveržė tik spaudžiamai, bet po kelių klausimų ėmė taip smarkiai spausti, kad atrodė jog atsidūriau pilnoje ugnies krosnyje. Pagaliau, sutemo akyse ir aš apalpau. Atsipeikėjęs pamačiau priskretusį rūsį, keliatą ilgų plačių suolų ir mano egzekutorių matytus veidus. Jų tarpe buvo ir vienas naujas, kuris sėdėdamas patogioj kėdėj kalbėjo saviems:

— Aš šitą buožę žinau. Mokėsi jis Vilniuje. O tu manęs ar nebepažįsti?, tarė jis į mane atsisukęs.

— Nežinau, nepažįstu, atsakiau sėdėdamas rūsio asloje

— Esu politrukas Jekovlev ir tave dar Vilniuje pažinojau. Tu visuomet buvai liaudies priešas. Tas man aišku. Bet tu man dabar pasakyk, dėl ko į čia patekai?

— Nežinau, tamsta už ką.

— Labai keista, kad sėdi kalėjime ir nežinai už ką. Tuojau sužinosi, tik kantrybės.

(b. d.)

Lietuvos Gedulo Dienos Minėjimo Dalyvių Dalis

Minėjimas įvyko sekmadienį, birželio mėn. 16 d. 1946 m. — Ateneo de Montevideo — patalpose ir buvo ypatingai pasekmingas.

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos Veikimas

SMARKIAI RENGIASI

Mūsų vytiečiai visu smarkumu ruošia — Išeivių Dienos — minėjimui programą. Programa žada būti labai įvairi ir ypač iš lietuvių kovų už laisvę drama «Lietuvos Didvyriai», kurios režisūrą paėmė žinomas vaidyla ir mūsų kolonijos scenos veteranas p. Stasys Bartnikaitis. Be šios dramos, bus dar ir prakalbos, dainos, muzika deklamacijos ir kiti ivairumai. Šokiams gros didelis orkestras.

Prašome įsidėmėti, kad šis — Išeivių Dienos — minėjimas įvyks Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos patalpose, Cerro, calle Rio de Janeiro 4001, Sekmadienį, liepos mėn. 21 d. š. m. lygiai 3 val. po pietų.

ARNOLDO LOŠIMAI

Jau kuris laikas, kaip p. St. Bartnikaičio pasirūpinimu, U. L. Kultūros Draugija įrengė smagius arnoldo lošimus. Jo entuziastai tuo tarpu norėtų kiekvieną dieną lošti, bet kol galūtinai ir reikiamai šį reikalą draugija sutvarkys, pilni lošimai būna šeštadieniais ir sekmadieniais draugijos patalpose. Taigi norintieji laisvai ir smagiai praleisti laiką prašomi atsilankyti, partiją arnoldo sulošti.

DĖL DRAUGIJOS KNYGYNO

Pertvarkant U. L. Kultūros Draugijos knygyną, jo vedėjas nuoširdžiai prašo gerb. skaitytojus, kurie turi paėmę knygų skaitymui, kad galimai skubiau sugrąžintų.

Būsime ypatingai dėkingi, jei tie lietuviai, kurie turi lietuviškų perskaitytų knygų, kad jų nelaikytų be naudos namuose, o paaukotų knygynui.

Jo Ekscelencija Urugvajaus Respublikos Prezidentas
Dr. Juan José Amézaga,

kuris penktadienį, liepos 5 d. 1946 m. suteikė specialę audienciją Urugvajaus Lietuvių Patriotinių Organizacijų Delegacijai ir pareiškė, kad jo kraštas visuomet rems Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Sekančiame žurnalo numery tilps smulkus ir pilnas audiencijos aprašymas ir paveikslai.

BŪTINAI ĮSIGYK

Draugija jau gavo naują siuntinį pagarsėjusios Rev. Dr. Prunskio knygos: «Lietuva Nacių Ir Bolševikų Vergijoje». Lietuvi patriote, tau reikalinga žinoti ką Lietuva iškentėjo nuo rudųjų okupantų ir dar tebekenčia nuo raudonųjų. Nesigailėsi ją nusipirkęs. Kaina tik 50 urgvajiškų centų. Gali gauti «Laisvosios Lietuvos» redakcijoje.

PAIEŠKO

Keiterytė, gyvenanti Vokietijoje paieško brolio Richardo Keiter, gyvenančio Argentinoje ir dirbančio Santa Fe cerveserijoje. M. Grybaitienė - Skinkaitė ieško Jono Jurkšaičio, gyvenančio Urugvajuje.

Dėl adresų gavimo kreiptis — Laisvosios Lietuvos — redakcijon

DANIJOS LIETUVIAI

Nymindegab Lietuvių Tautinis Ansamblis

Ansamblis labai pasekmingai koncertuoja su lietuvių liaudies dainomis ir tautiniais šokiais po visą Daniją. Lietuvių ansambliui vadovauja p-lė Anelė Kirvaitytė, kuri sėdi šio paveikslo viduryje. Sekančiame «Laisvosios Lietuvos» numeryje tilps gausiai medžiagos iš Danijos lietuvių gyvenimo.

Religinis Puslapis

Tvarko: kun. Stanislovas Grigaliūnas

DABARTINIS ŠVENTASIS TĖVAS PIJUS XII

gimė Romoje kovo 2 d. 1876 m. Baigęs aukštuosius mokslus, 1899 m. įšventinamas kunigu. Eina įvairias aukštas pareigas administravimo ir mokytojavimo srityje. 1917 m. įšventinamas vyskupu. 1929 m. pakeliamas į kardinolus ir 1930 m. paskiriamas Popiežiaus ir Vatikano valstybės sekretoriumi. Kovo 2 d. 1939 m. išrenkamas Popiežiumi, 262 - uoju Sv. Petro įpėdiniu.

Tu Esi Uola

a) KLAIDINGA PRANAŠYSTĖ

«Rytoj Bažnyčiai galas», skelbė pirmųjų amžių kraugeringasis valdovas Dioklecijonas. Ištikrųjų gi patsai Dioklecijonas susilaukė negarbingo galo ir Bažnyčia su Konstantinu užėmė ciesorių sostą.

«Rytoj Bažnyčiai galas», šaukė Julijonas Atpuolėlis ir sekančią dieną mirė vemdamas krauju ir šmeiždamas Bažnyčią. Bažnyčia gi nemirė.

«Rytoj jau nebebus Bažnyčios», skelbė su pašaipa Voltaire ir rytojaus dieną mirties patale šaukiasi kunigo, bet neprišaukia. Bažnyčia nemirė

«Greitai neliks Bažnyčios», skelbė Robespiere ir Marat francūzų revoliucijos metu žudydami kunigus ir «greitai» ta pati giljotina nukirto ir jiems galvas. Bažnyčia tebėra.

«Bažnyčia eina prie galo», rašė savo raštuose E. Zola ir greitai patsai gavo galą, suakmenėdamas. Bažnyčia gyvuoja.

«Mirtis Bažnyčiai», skelbia šių laikų blogos valios žmonės, iškrypėliai. Bet mes neišsigąstame . . . jų dienos suskaitytos. Bažnyčia nemirtinga.

b) TIKROJI PRANAŠYSTĖ

Jėzus Kristus Sv. Petrui pasakė: «TU ESI UOLA IR ANT TOS UOLOS AŠ PASTATYSIU SAVO BAŽNYČIĄ IR PRAGRO VARTAI JOS NENUGALĖS» (Mat. 16, 18). «Aš esu su jumis iki pasaulio pabaigai» (Mat. 28, 20) «Dangus ir žemė praeis, mano gi žodžiai nepraeis» (Mat. 24, 35). Tai reiškia, Bažnyčia egzistuos, nors ir pragariška jėga ją persekiotų. Amžių bėgiai tai patvirtina.

29 birželio mėnesio diena, šv. Petro ir Pauliaus šventė, yra skiriama pagerbti šv. Petro įpėdinį, regimąjį Bažnyčios valdovą, visos Kristaus bendruomenės Tėvą. Tą dieną visi tikintieji parodis Šventajam Tėvui savo sūnišką meilę, pakartos savo nepalaužiamą atsidavimą nesugriaunamai uolai ant kurios Viešpats pastatė savo Bažnyčią. Junkimės dvasioje su viso pasaulio krikščionimis, išreikšdami savo krikščionišką tikėjimą ir širdingą su Sventuoju Tėvu vienybę Mes žinome, kad tiktai Jis yra tikras ir vienintelis Kristaus įgaliotinis, turįs amžinojo gyvenimo žodžius. Jo žodis teapšviečia mūsų gyvenimo žingsnius.

NORIU ŽINOTI KUR EINU.

Laike karo francūzų generolą Lamoriciére lanko vienas prietelius. Generolą randa žemėlapyje bestudijuojant savo kariuomenės judėjimus. To žemėlapio viršų ir apačią prilaikė dvi knygos: «Katekizmas» ir «Kristaus siekimas». Svečias nustebo. «Nesistebėk, aiškina Lamoriciére, tiedvi knygos yra neperskiriami mano draugai, kurie teikia man daug paguodos. Aš nenoriu dieną naktį kyboti ore: noriu žinoti kur einu ir kur apsistosiu. Nematau pagrindo savo įsitikinimus slėpti.

LIETUVIS URUGVAJUJE

TURĖSITE DOVANOTI

Gerbiamus mūsų bendradarbius nuoširdžiai atsiprašom, kurių numatyti šiam numeriui raštai dėl stokos vietos negalėjo tilpti. Jie visi tilps sekančiame numery.

Redakcija.

NAUJA APYSAKA

Greitoje ateityje, — Laisvoji Lietuva — pradės spausdinti ypatingai įdomią ir nesenai parašytą mūsų žinomo rašytojo A. J. Putino apysaką, «Plieninio Žmogaus Teroras». Apysaka vaizduos lietuvių kovas už laisvę ir abiejų okupacijų kančias. Norintieji aiškiai pažinti Lietuvos tragediją ir jos žmonių pastangas nusikratyti vergijos pančius, privalo sekti nuo pradžios iki galo šią, remiantis dokumentais, ištremtų pergyvenimais ir pasilikusių žiniomis parašytą apysaką.

GRAŽŪS PARENGIMAI

U. L. Kultūros Draugijos patalpose, gegužės 23 ir birželio 9 d. įvyko lietuviški ir meniški parengimai, kurių programą rimtai pasiruošę atliko mūsų vytiečiai. Programą pirošė ir turtino, joje dalyvavimas kolonijos mylimos jaunos artistės Hortensijos Bartnikaitytės su įspūdingais muzikos ir deklamacijų numeriais. Kaip visuomet jautriai ir artistiniai deklamavo publikos simpatijas nusipelnęs vytietis Edvardas Grėbliūnas. Vytiečių mergaičių ir vaikinų grupės darniai dainavo lietuvių liaudies dainas. Lankčiai ir naturaliai vaidino linksmą komediją «Nepavyko»: Bronė Černauskaitė, Marcelė Markevičiutė, Vytautas Dorelis ir Petras Markevičius. Mūsų jaunimo didelis draugas ir žinomas urugvajietis muzikas p. R. Perelló ne tik akampanavo dainas, bet ir pats paskambino klasinės muzikos. Kinktinės lietuvių publikos buvo daug; tvarka pavyzdinga, geras orkestras. Svečiai skirstėsi patenkinti ir prašė daugiau tokių gražių ir lietuviškų parengimų.

Buvęs.

NAUJAS SEKRETORIUS

Visuotinis U. L. Kultūros Draugijos narių susirinkimas, įvykęs birželio 2 d. š. m. išrinko p. Viktorą Cieslinską naujuoju draugijos sekretoriumi. Nors tai dar jaunas, bėt energingas, rimtas ir darbštus vyras bei šaunus lietuvis patriotas. Jis taipgi yra Pietų Amerikos basketbalo čempionas. Draugija daug iš jo tikisi.

PADĖKIME JIEMS SUSIRASTI SAVUOSIUS

Per — Laisvosios Lietuvos — redakciją šie lietuviai tremtiniai, gyvenantieji įvairiose Europos dalyse paieško savo artimųjų gyvenančių Pietų Amerikoje:

Bronius Bendoraitis paieško Antano Bendoraičio, gyvenančio Argentinoje ir tarnavusio Lietuvos Pasiuntinybėj Bs Aires. Marijonas Tešerskas paieško brolių Vlado ir Edvardo Paškevičių, kilusių iš Raseinių ir gyvenančių Argentinoje. Ona Skladienė - Mekšraitytė, duktė Kaziniero, iš Turčinų kaimo Bublelių vals. K. Naumiesčio parapijos paieško puseserės Antoninos Mekšraitytės, P. Mekšraičio, gyvenančių Argentinoje ir brolio Juozo Mekšraičio, gyvenančio Sao Paulo m. Brazilijoj. Juozas Pakštys paieško Jeronimo Mickevičiaus, gyvenančio Brazilijoj. Vladas Stanišauskas paieško Jadvygos Tarasevičienės, Mečislovo Tarasevičiaus, Vladislovo Tarasevičiaus. Joanos Tarasevičiutes, Stepono ir Petro Tarasevičių, kilusių iš Jonavos ir gyvenančių Sao Paulo mieste, Brazilijoj. Vladas ir Kazys Balčiūnai paieško joniškiečių Jono ir Vlado Marcinkų, gyvenančių Argentinoje. Vladas Orlauskas paieško brolių Ganiprauskų, kilusių iš Ketūnų dvaro, Kuršėnų vals., Siaulių apskr. ir gyvenančių Argentinoje. Kazys Kuprėnas paieško tetos Kuprėnaitės Jachimavičienės, su vyru ir vaikais išvykusios iš Apnarų dvaro, Pažaislio vals, Kauno apskr. ir gyvenančių Brazilijoje, Sao Paulo mieste. Petras Kaunietis, kilęs iš Aidžionių kaimo, Pandėlio parapijos, Rokiškio apskr. ir dabar gyvenantis Švedijoje, nori susirašinėti su pažįstamais pandėliečiais, gyvenančiais Argentinoje ir Brazilijoje. Andrius Litvaitis, kilęs iš Jurės km., Marijampolės apskr. paieško savo brolių Juozo ir Stasio Litvaičių ir seserų Onos Litvaitytės - Bubienės bei Marcelės Litvaitytės Stankevičienės, gyvenančių Sao Paulo mieste, Brazilijoje.

Dėl gavimo smulkesnių informacijų ir tremtinių adresų, prašom kreiptis į «Laisvosios Lietuvos» redakciją.

Petras Korkuzas, «Laisvosios Lietuvos» administratorius prašo atsiliepti esamus ištremime savo kaimynus, kilusius iš Taujėnų vals., Ukmergės apskrities.

MELAGIUI «DARBUI»

Komunacių «Darbas» š. m. birželio 22 d. 11 nr. paskelbė «išradimą», kad lietuviškų organizacijų federaciją sudaro kun. Grigaliūnas ir kt.

Gerb. kun. Grigaliūnas mums praneša, kad jis nepriklausąs ir nevadovaująs Urugvajuje jokiai organizacijai ar jų federacijai. Ir čia «Darbas» užsiima melais.

Lietuvis Argentinoje

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS NUSKAMBĖJO PER VISĄ PASAULĮ

Vasario 16-os proga Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje paskelbė patriotinės lietuvių išeivijos nusistatymą dėl savo gimtosios šalies dabarties ir ateities. Buvo dėta pastangų, kad tas pareiškimas plačiai patektų į dienraščius ir pasiektų visą pasaulį. Pastarajam tikslui puikiai patarnavo anglų žinių agentūra «Rueter». Jau gavome iš Europos pranešimą, jog Argentinos lietuvių protestas prieš bolševikų siautėjimą Lietuvoje vasario 18 d. buvo paskelbtas Belgijos, Šveicarijos ir kitų šalių spaudoje.

Kiek tas mūsų balsas suteikė paguodos Europos lietuviams, rodo jų vieno laiškas iš Belgijos. Štai jo ištrauka:

«S. m. vasario 18 d. belgų spaudoje pasirodė Tamstų energingas protestas prieš žiaurų rusų elgimąsi Lietuvoje. Labai buvo malonu patirti, kad yra dar pasauly laisvų lietuvių, kurie turi užtenkamai drąsos pakelti balsą prieš «naują tvarką» mūsų nelaimingoje tėvynėje. Mes, kaip ir kitos laisvos Europos tautos, turime teisę nepriklausomai gyvuoti, ir tikiuos, kad Tamstų balsas bus išgirstas visame pasauly ir kad teisingumas ir amžinųjų žmogaus teisių vardu bus atitaisytas šis baisus smurtas».

TURĖJO AUDIENCIJĄ

S. m. birželio 19 d. naujas Argentinos Užsienių Reikalų Ministras Dr. Bramuglia priėmė audiencijoj Lietuvos Ministrą Dr. K. Graužinį, kuris painformavo apie dabartinę padėtį Lietuvoje.

Pasiuntinybė.

J. AUKŠTUOLIO IR T. DAUKANTO LIKIMAS

Buvę Lietuvos Ministrai Pietų Amerikai, Jonas Aukštuolis ir Teodoras Daukantas šiuo metu yra ištremime. Pernai Šiaurės Amerikos lietuvių laikraštis «Darbininkas» gavo p. Aukštuolio atviruką iš Sibiro; vietoje adreso pažymėta tik sunkiųjų darbų stovyklos numeris. Mūsų tautietis prašo maisto.

Gen. T. Daukantas 1944 m. nuo bolševikų su daugeliu kitų lietuvių pabėgo į V. Europą. Dabar jis gyvena anglų valdomoje Vokietijos zonoje, Neumunsterio lietuvių stovykloje ir aktyviai dalyvauja lietuvių tremtinių veikloje.

K.

REIKŠMINGAS LAISKAS

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje per Britų Ambasadą Buenos Aires gavo atsakymą — laišką, rašytą Paryžiuje gegužės 8 d. kuriame Min. Ernest Bevin vardu maloniai pranešama apie memorandumo gavimą. Tame memorandume Argentinos lietuviai Paryžiaus Konferencijos proga išdėstė dabartinę Lietuvos padėtį ir norus atsteigti savo tėvų šalies nepriklausomybę.

SVEIKINIMAI IR PAIEŠKOJIMAI:

Alfonsas Brazíulis su žmona, kilęs iš Laumakių km., Šiaulių apskr. Gruzdžių vals., sveikina Anfaniną ir Konstanciją Sliažaites (jų vyrų pavardžių nežino) kilusias iš Vaišnorų km., Gruzdžių vals., Vincą Kumpį, kilusį iš Raubaičių km., Gruzdžių vals. Jų gyvenamoji vieta nežinoma.

Bronė Lukštaitė sveikina Praną Kandratavičių, kilusį iš Stripeikių km., Kirdeikių vals., Utenos apskr.

Alfonsas Plepys sveikina pusbrolius — Joną ir Tamošių Piepius, gyvenančius Argentinoje.

Pupleišis Pranas kilęs iš Andrejavo, sveikina savo brolį Vladimirą Tamolį, pusbrolį Anicetą Tamolį, Alfonsą Butkų, draugus Henriką Dubinską, Mykolą Kekutą, Joną Vilių ir Joną Pėžą. Prašo visų skubiai atsiliepti. Jie visi gyvena Argentinoje.

Adolfas Vaičaitis sveikina: Emiliją ir Verutę Rakalskaites (vyrų pavardžių nežino), gyvenančių Buenos Aires (Jūsų brolis Jonas ir Ancė Galinytė pasiliko Šiauliuose. Mano sesutė Emilija ir broliai pasiliko Lietuvoje, apie jų likimą žinių neturiu. Noriu žinoti Jūsų antrašą ir susirašinėti).

Teofilė Vitkauskienė - Slekytė sveikina mylimus brolius, Antaną ir Vincą Raulinavičius, gyvenančius Argentinoje.

Dėl smulkesnių žinių kreiptis į Lietuvos Pasiuntinybę Buenos Aires, c Pampa 4174.

ARGENTINOS LIETUVIAI

Pranešam, kad šis — Laisvosios Lietuvos — numeris yra paskutinis kaip prašiusiems siųsti susipažinimui, taip ir žadėjusiems apsimokėti. Norintieji žurnalą toliau skaityti maloniai prašomi jį užsiprenumeruoti. Metams tekainuoja 4 argentiniški pezai. Pinigus galima įteikti mūsų įgaliotiniui p. Pr. Leščiui calle Herrera 287, Buenos Aires centre, arba p. A. Jakubauskui calle Manuel Ocampo 2532, Valentin Alsina.

Norintieji užsiprenumeruoti tiesiai per administraciją, prašomi pinigus siųsti šiaip:

Pedro Korkuzas
Calle Rio de Janeiro 4001, Villa del Cerro.
Montevideo. — Uruguay.

*

Pavergtoji LIETUVA

NAUJAS KOMISARIATAS

Maskvos laikraštis «Izviestija» 64 nr. rašo, kad antrame vyriausio sovieto posėdy tapęs įsteigtas «Paruošos Komisariatas», kurio tikslas bus išieškoti pyliavas ir rekvizicijas iš ūkininkų. Tai naujas, bet specialiai sistematiškiems plėšimams komisariatas.

ĮVEDAMI PAGONIŠKI KANKINIMAI

Vatikano valstybės oficioze «L'Osservatore Romano» p. Alex rašo:

«Rusai okupavę Lietuvą paskubomis padirba tris kryžius ir į kuriuos prikala tris lietuvius kunigus, kurių vienintėlis prasikaltimas: jų tikėjimas. Tie kunigai buvo: kun. prelatas Justinas Dabrila, žinomas visuomenininkas, Katalikų Akcijos vedėjas; jaunas ir veiklus kun. Vaclovas Balsys ir senelis kun. Petrikas. Nukankintųjų kunigų dvasia plačiai pasklidė po visas Lietuvos lygumas ir kankinių kraujas žadina savo tautiečius į nenuilstamą kovą išlaisvinti kenčiančią Lietuvą.

KACAPAMS TIKRAI ROJUS

Į ištremtų ar nužudytų lietuvių ūkius vis daugiau ir daugiau sodinami raudonosios armijos kariai su šeimomis. Gyvulių, paukščių, sėklų ir ūkio padargų šiems rusams parūpinama bolševikišku būdu. Iš dar Lietuvoje pasilikusių lietuvių tai atimama ir duodama rusams. Be šito, lietuviai turi eiti atatinkamą skaičių dienų į raudonarmiečių ūkius dirbti, prikirsti, suvežti ir sukapoti malkų. Už visa tai ne tik nieko nemoka, bet pasityčiodami sako: «Mes jus išlaisvinom».

PROPAGANDA VIETOJ VAISTŲ

Zarasų apskrities ligoninės gydytojas tiek toli nuėjo, kad pradėjo net ligoniems vietoje vaistų skaityti agitatoriškas paskaitas. Matomai, Stalino konstitucija yra daug geresnė už penecilininą. Jam padeda ligonius įtikinėti slaugytojos Valenkinaitė ir Česulytė.

Štai kiek toli nuėjo propaganda. Kaip jie dar nesugalvojo mirusiuosius kasti iš žemės ir jiems dėstyti Lenino ir Stalino idėjas.

PASAKOMA TEISYBĖ

«L'Osservatore Romano» š. m. balandžio mėn. rašo:

«Niekšinga sovietų propaganda skelbia, kad 80% lietuvių katalikų laisvai nutarė prisijungti prie Rusijos. Yra gi priešingai: Lietuva įjungta į Sovietų Sąjungą ir sovietinama ginklo pagalba

SUIMTI ŽYMŪS LIETUVIAI

Prasidėjus naujai areštų bangai Lietuvoje bolševikai suėmė: P. Klimą, prof. T. Petkevičių, D. Tolišį, Z. Blyną, V. Jurgutį, A. Jurskį, A. Jušką, Pikčilingą, Urbietį ir adv. Šerkšnį.

Kur bakužė samanota,
Kurioje gimiau.
Obelis kur augalota,
Ką sode mačiau
  Kur upeliai platūs sraunūs,
  Tekanti smagiai,
  Kur tos mintys mano jaunos,
  Linksmos kaip drugiai.
To bakužė jau supuvo,
Obelies jau nėr
Ir upeliai jau išdžiūvo,
Vargas viens tik bėr ...

Tarptautinės Vaikams Gelbėti Sąjungos Lietuvių Sub - Komiteto Apyskaita

NUO SUB-KOMITETO SUDARYMO 1945-IX-15 d. iki š. m. balandžio 6 d. aukų surinkta:

Pinigais: Liet. Išlaisv. Centrui tarpininkaujant, 1945 m. rugsėjo m. $ 2 504 —
Po to Buenos Aires lietuviai suaukavo dar $ 1.824.25
Iš Urugvajaus lietuvių gauta argentin. pinigais: $ 930.40
Kordobos liet. suaukavo: $ 451.90
Iš Kolumbijos gauta: $ 135 —
Berisso lietuviai aukojo: $ 125 —
Iš Brazilijos gauta $ 100 —

Viso argentiniškais pinigais gauta $ 5 970.55

Kitomis Aukomis: 11 dėžių su 1698 įvairiais drabužiais įvertintų $ 3.166
2 dėžės su 134 porom batų $ 335
1 dėžė muilo 40 kg. svorio $ 17
50 maišų miltų po 23 kg. $ 300
Kitų aukų viso vertės $ 3.818

Išviso pinigais ir kitokiomis aukomis surinkta $ 9.788.55

Išlaidos: Per T. V. G. Sąjungą 1945-IX-22 d. Europon pasiųsta $ 2.504
I-ji siunta 1945 m. gruodžio pradžioje sudaryta iš: suaukotų 6 dėžių drabužių ir 1 dėžės batų įvertintų $ 1.883
nupirktų 417 porų naujų batų už $ 1 613.45

Viso pirmoji siunta vertės $ 3.496.45

II-ji siunta 1946-IV-2 d. sudaryta iš: paaukotų 5 dėžių drabužių ir 1 dėžės batų įvertintų $ 1.618 —
1 dėžės muilo 40 kg. $ 17
50 maišų miltų $ 300
nupirkta naujų drabužių ir baltinių už $ 630
94 kg. odos puspadžiams su vineliais ir įrankiais batų taisymui viso už $ 245.50
2000 kg. muilo «Federal» su tvirtu įpakavimu už $ 804.50

Viso II-ji siunta vertės $ 3615
Išviso pinigais ir drabužiais bei produktais išsiųsta lietuvių tremtinių vaikams už $ 9 615.45

Tuo būdu 1946 m. balandžio mėn. 6 d. Lietuvių Sub-Komiteto kasoje lieka: $ 173.10

Balansas $ 9.788 55

Be to, jau yra surinkta nemaža drabužių, ir kadangi numatoma greitu laiku sudaryti naują siuntą, tai priimamos aukos pinigais ir drabužiais visų Sub-Komiteto įgaliotinių arba:

Pas Seseles Kazimierietes, c. Brasil 855 Avellaneda ir Lietuvos Pasiuntinybėje, c. Pampa 4174 Capital.

Tarptautinės Vaikams Gelbėti Sąjungos Lietuvių Sub-Komitetas

L. Graužinienė Pirmininkė.	E. Čekanauskienė Vice Pirmininkė.
E. Ryselienė Sekretorė.	V. Biknevičiutė Iždininkė.

AUKU RINKIME PASIDARBVUSIEMS, KURIEMS YPATINGA PADĖKA PRIKLAUSO:

Seselės Kazimierietės, Tėvai Marijonai, Merg. ir Moterų «Birutės» Draugijos Valdyba ir visos narės. Ponios: E. Čekanauskienė, B. Aukštolienė (kurios rūpesčiu buvo gauta 1.150 kg. kvietinių miltų auka iš Molinos Rio de la Plata), S. Barsantienė, O. Vitkauskienė, E Buzienė, E. Valiomenė, O. Sereikytė, J. Skurauskaitė, J. S. Povilonai, I. Padvalskis, K Cibiras, A Grišonas.

Kun S. Grigaliūnas ir J. Musteikis iš Montevideo; A. V. Sulcai ir V. Bendinskienė iš Kordobos; P. Vaškas, J. Martinkus ir M. Tamuliūnas iš Berisso.

AUKOJO DRABUŽIAIS IR KITAIS ĮVAIRIAIS DAIKTAIS

V. Stašaitienė, K. Gasevičius, E. Valionienė, A. Žekienė, J, Skurauskaitė, O. Grigaitienė. Juodienė, Valantinavičius, Glamba, J. Povilonienė, Petraitienė, Talmantaitė, O, Mozūraitė de Guerra, Armanavičius, E. Savickienė, E, Cekanauskienė K. Čekanauskienė, L, K. Graužiniai, K, Cibiras, P Ramanauskas, B Deveikis, R. Jasiulis, J Stasiulevičius, Tverskaitė, Bražėnaitė, Seškienė. O Sereikytė, Biknevičiutė, Kairienė Misiūnienė, Vyturys, Runimai, Ryselienė, Jasienė, Daškienė, Pleisterienė, Bagdonienė, Vitartienė, Santarienė, Povilionytė, Bagdonaitė, Barsantienė, Kulikauskaitė, Mulevičienė, V. Padvalskis, Verbickas, Žekys, Leščius, Macaitis, Misiūnas, Valantinavičius, Skripkienė, Šumskienė.

Lietuviu Tremtiniu Vaikams Šelpti Auku Sarašo Tasa

IS LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRO LEIDINIO «TÊVYNEI»

Po $ 157.05 Rinkliava lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje 1946 - II - 17 d. $ 104 Lietuvių Evangelikų Baptistų Drauguomenė Argentinoje. $ 102,50 Mot. ir Mergaičių Draugijos «Birutė» 1945 - XI - 25 d. parengimo su loterija visas pelnas. $ 100 Eleonora Gražina Slényté iš Rio de Janeiro. $ 88.50 iš 16 Vasario parengimo su loterija grynas pelnas. Po $ 50. Gyvojo Ražančiaus Draugija, Aušros Vartų Vyrų Draugija, L. M. N. Graužinytės, O. Tverskaitė, S. Bekeris, M. ir P. Santarai. $ 40. B. Survila $ 25. G. Bražėnaitė. Po „ 20. Sv. Cecilijos Choras, O. Mozūraité de Guerra. Po $ 10 A. Misiūnienė, M. S., A. Kinduryté, J. A. Burokai, K. Gasevičius, J. Rudis, O. Sereikyté. L. Bernotas, B. Mikšys, J. Zutkevičius, J. Lašas, A. Karsokas ir V. Grigaitis. Po $ 5 J. Burdulis, V Velička, M. Morkūnas, A. Ališauskas, B. Masiulionis, O. Mainonienė, V. Stašaitienė, P. Raudonikis, B. Boreiša, V. Armanavičius, K. Povilonytė, V. E. Ambotaité, Leščiai. Po $ 3. A. Stašaitis, p. Sprogis. $ 2.50 P. Raudonikis. Po $ 2. Rudaitis, A Piukas, Sprogienė, E. Yalionienė, Baršauskienė, P. Bruzga, Kliočaité, Kinduris, J. Janušaitis, J. Leika, V. Stasiškis. R. Bernotas ir $ 1.50. J. Šišlauskas. Po $ 1. J. Kindurys, K. Kišonas, J. Gudauskas. J Savickas, S. Doškus. A. Paršelis, D Seškienė, E Bubnelienė, N. N, E Simanavičienė, S. Krivickienė, M. Ališauskienė, K. Sovinis, Emilija, J. Tatulienė, St. Prušinskas ir Siemaškevičienė.

Kordobos Lietuvių Aukos:

$ 206 Buvusios «Lietuvių Katalikų Draugijos» iždas. Po 20 pezų: Vaclovas Schulz, Kazimieras Sadukas, Po 10 pezų. Susivienijimas Liet. Argentinoi. Kordobos Skyrius, Antonina Schulz. Po 5 pezus: M. Bendinskas, A. Musteikis, J. Kemeklis, K Sadukas, M. Sadukienė Po 4 pezus: S. Gabrėnas, A. Račkevičius, P. Zidonis. 3 pezus P. Meilutis, Po 2 pezu: A. Grevijolienė, J. Vilkelis, J. Raugevičius, A Tvaskus, K. Bražiūnas, A. Tumas, E Toločkienė, A. Astrauskienė, P. Skvarskienė, K. Mogilienė, V. J Gabrėnas, M. Dulksnienė, B. Motiejūnas, K. Meilutienė, N. Bražiūnienė, Po 1 pezą: E. Pirevičienė, E. Veščiūnas, J Jankūnas, M Jankūnienė, V Mogila, B. Mogila. E. S. Saidis, J. Matuševičius, A. Jokubka, J. Saidis, K. Stankevičienė, J. Ziukas, J. Grigaitis, B Motiejūnas, M. Toločka, Miller 50 cnt. ir Barnboim 40 cnt.

Urugvajaus Lietuvių Aukos
(Urugvajiškais Pezais)

110 pezų J. Musteikis, 28.42 iš rinkliavos bažnyčioje 1946 I - 1. Po 20 pezų: Kun. Stan. Grigaliūnas, A. Vaitelis, A. Bartašiūnas. 15 pezų E. Jusys Po 10 pezų: U. Godienė, D. Kerpiškienė M. Buliauskas, A. Zubka, K. Vilkas, B. Mesonis, J. Kalinka, A. Kaušinis, A Miniauskas. Po 5 pezus: K. Siaurusevičienė, A. Brazys. M. Bagurskas, P. Grėbliūnas, P. Ribokas, A. Bielinis, S. Pagarauskas, V. Milkintis, O. Grakauskienė de Rey, Cieslinskų šeima, J. Dorelis, V. Dorelis (sūnus), A, Štendelis, E. Jermalavičienė, V. Zilinskienė. Po 3.50: J. Jazauskas. Po 3: V. Balikonis, Po 2 pezu: U Norelkaitė, E. Sakalauskas, J. Uža, J. Zmitravičius, A. Jaskelevičienė, J. Urbanavičius. Po 1 pezą: M. Kaminskienė, A. Markevičius, S. Puzerauskas, L. Bajoruncas. Z. Gelžauskienė, J. Kavalfauskas, X. Y. 55 cnt. YX. Po 50 cnt. VI. Balikonis (sūnus). D. Steponis, E. Valentinas, Z. Pavilonis, XY. 20 cnt. M. Villar, 10 cnt. A. Damkauskienė.

Per p. Juozą Musteikį dar surinkta Urugvajuje. Po 10 pezų: Z. Andriuškevičius, A Žukelienė, A. Kaušinis, A. Kiaulevičius. Po 5 pezus; J Ščesnulevičius, J. Valickas, J. Cieslinskas. Po 2 pezu: P Kalys. P. Evovluckas, S. Česnaitė, F. Navickas. Po 1 pezą: J Vitkauskas, A. Česna, J. Jankauskas. Po 50 cnt. P. Stanevičius, Heimbacher.

Berisso Lietuvių Aukos

Po 5 pezus: P. Vaškas, P. Strolia, J. Martinkus, T. Aliukas. T. Slapšys, S. Oksas. T. Alabauskas, K Jonynis, J. Intas, K. Marcinkevičius, M. Tamuliūnas, V. Stundžia. 4 pezus: E. Virbickas. Po 3 pezus: P. Ivoškevičius, J. Stačkūnas, J. Petronis, P. Ražanskas. Po 2 pezu: B. Marcinkevičius, V. Pavilonis, A. Seštakauskas, T. Marcinkienė, V. Launikonis, L. Kvedaras, B. Baltišius, P. Mekšriūnas, V. Beniušis, D. Strolia, M. Zagrakalis, B. Skaržauskas, S. Bogušas, J. Grižas, K. Mikelaitis. Po 1 pezą: J. Jašauskas, K. Kukoris, Laurinaitienė, Trubila, Putis. Simeliūnas, Garmus, Vaskela, Kubilius, Mažeikis. Gaurjla, Masiliauskas, Dagys. Pilka, Baubinas, Glemža, Bučys, Aurila ir J. Guntulis.

Šaipoku Kampelis

PARYŽIAUS TURGUS

Net keturi atbinzino,
Paryžiun į turgų.
Linksmūs kupčiai rankas trina,
Nori kitų turto.

Ir susėdę tuoj prie stalo,
Gešeftą pradėjo,
Bet rugščiai kupčiai pabalo,
Kai «draugas» įėjo.

What ails you? Byrnes prabilo,
Delnais kelnes plakė.
I have a sore throat,
Bevinas atsakė.

Chorošo, kad jūs ramiai,
Mololotov šnekėjo,
Išparduosit man gražiai,
Viską ką turėję.

Vienas nori Pabaltijos,
Azijos Balkanų,
Kitas tiktai dantim griežia,
Pyksta ant Japonų.

Ruskis nori sau Irako
Ir dar turkės kaklą.
Mat nuo Hitlerio išmoko,
Rengt pasauly peklą.

Anglas turi Singapurą,
Ir Indijos gumą,
Bet pažiūri, kad tų kupčių,
Ruskiai tur daugumą

Dėdė Samas, tai tik riečias,
Tarp dviejų didžiųjų,
Tame turgui tartum svečias,
Tarp «piautuvo kujo».

Maskvos Juozas jau pamatė,
Kad nereik kariauti
Tik parodei Samui kumštį —
Visko gali gauti.

O tos mažosios tautelės,
Žiūri į kermošių,
Vis is dreba, kad nekliūtų,
Raudonam Judošiui.

Na, žiūrėsim kaip pasaulio,
Suksis taikos ratai,
Kol pradės jam lankus laužyt,
Komun - demokratai,

Pagal Pūstapėdį.

BONŲ PARDAVĖJO DAINA

Aš užgimiau praščiokėlis
Ir palikau bolševikėlis.
Einu po Cerro melsdamas,
Kasabietų garbindamas.

Sudaręs vargšo aš miną,
Prie durų kai prisartinu,
Sakau: «Duok pezą ar vyno,
Gausi zoplotą Stalino.

Imu miltus, sūrį, sviestą,
Žerbą, čiorisą suriestą,
Imu trapus ir degtukus,
Už kuriuos darom baliukus.

Sakau, mulkiai pirkit bonus,
Tai mes turėsime duonos.
Visi šoksim ir uliosim,
Proletarus ratavosim.

Kai pilną terbą prirenku,
Siupinį tiršta išverdu.
Ir ant riebių skanių pietų
Daug bolševikų sukviečiu.

Arielkins mane godoja,
O čiangadorės daboja.
Taigi jau griebsiu ir porą,
Raudoną skaisčią Barborą.

Bet kartais taikos prie vartų,
Sugrobri šluota ne kartą.
Girdi, «Eik dirbt, pastaisyki
Ir timbrių mums netampyki»!

Kasabfetis.

NORKUS BĖDOJE

Priėmęs kvietimą dalyvauti raudonųjų draugų «kongrese» Norkus atsidūrė stačiai bėdoje. Mat. iš vienos pusės, vilioja Kominterno apmokėta pirmos klasės kelionė, liuksusinis viešbutis Montevideo mieste, vaišės pas Arielkiną etc., iš kitos gi - baimė kad nereiktų patupėti šaltojoj, kaip anąmet atsitiko sugrįžusiam iš panslavų «kongreso». Dabar drg. Norkus smalsiai uosto, kokie vėjai artimiausiomis savaitėmis Argentinoj papūs...

KEISTA VAGYSTĖ

Berisso «Mindaugo» draugijai dingęs iš 1. 13. 46. susirinkimo nerašytas protokolas.

Kadangi protokolas dingęs iš pat panosės nuo stalo, tai pirmininkas tardymą perduodąs Niurenbergo tribunolui.

TINTORERIA Y SOMBRERERIA

- ANDES -

de

Antonio Yankus

ANDES 1257 — TEL. 8-18-03

Moterų ir vyrų rūbų valymas. Visų rūšių skrybėlių valymas ir reformos. Kostiumų ir paltų išvertimas. Lietuviams nuolaida.

Elektrotechniks

Adolfas Kaušinis

Vienintelis lietuvis Urugvajuje, turintis Elektros Stoties Teises. Atlieka: Visus elektros įrengimus ir pataisymus. Lietuviams Didelės Nuolaidos.

c. San Josè 1088

Telefonas: — 8.-79.-56. —

Kaunas

Pieninė ir Alinė

Andriaus Aleknos

c. Bogotá 4001, esq. Bèlgica

CERRO.

Visuomet švieži produktai, ekonomiškos kainos, skubus patarnavimas. Pasitikrinkit.

— LIBRERIA —

ESAS

Geriausių pasaulinių rašytojų knygos. Įvairūs popieriai: kartolinas, celefan ir kt. Rašomieji dalykai ir mokyklų reikmenys. Atvirutės, albumai. Užsakymus siunčiam ir paštu. Priveža tranvijai: 7. 9. 12 ir 61.

Arenal Grande 2533

Tel. — 27753. — Montevideo.

Cesna Radio

Adolfas Cėsna

— Radijo Technikas —

Gamina radio aparatus ir taiso senus, rūpestingai ir prieinamomis kainomis. Paduoda ir išsimokėjimui.

C. San Fructuoso 1827.

Montevideo.

PETRO ir BRONIAUS

Evovlucku

Pieninė — Bar — Almasenas calle Berna 1860, Villa del Cerro

Telefonas: — 22. 11. 94. —

Kamionai perkraustymui kiekvienu pareikalavimu, įvairūs pieno ir kiti maisto produktai, vietos bei užsienio gėrimai.

PROVISION

Vilnius

Jono ir Onos

Sčesnulevičių

Calle VIZCAYA 4149 esq. Berna.

Casa Lira

1926 metais apdovanota aukso medaliu — Tarptautinėj Parodoj Lietuvoje. —

Visų rūšių pianų taisymas, sustygavimas, naujų darymas ir pertvarkymas. Lietuviams nuolaidos Savininkas Antanas Dambrauskas

San José 1015

Tel. 8 36 33.

LIETUVIS SIUVĖJAS

Motiejus Boliauskas

Calle Francisco Tajes 1195. P. 2. Ap. 7.

Siuvama visų rūšių, rūbai, geriausių medžiagų ir pagal paskutinius madų reikalavimus. Savas pas savą, nes rasite gaiantuotą darbą ir ekonomišką kainą.

LD 278
1946, Nr.6

Bodega y Viñedos

de VALENTIN CARNE e HIJO

VINO NATURAL

REDENCION MELILLA

— Tel. 22-00-35 —

Visi lietuviai tik čia perka, nes duodame gera prekė, ekonominė kaina ir skubus bei mandagus patarnavimas.

GRECIA 3432 — CERRO — Tel.: 22 10 54

Savininkas, Stasys Bartnikaitis.

FUNDICION PRADO

Fundición de Bronce Mecánico Aluminio y Herrajes en General.
Sección Mecánica y Estampados.
Matrices de Todas Clases.
Y Para Toda Industria.

Eduardo Jusys

Molinos de Raffo 473.
Teléfono 22 - 53 - 05
MONTEVIDEO

Juozo Čeikaus

Vienintelis, Skubiai Ir Sąžiningai Patarnaująs Kasabos Lietuviams
BARAS — ALMASENAS

Calle 9 Nr. 142. Barrio Casabó.

Visų rūšių maisto produktai, įvairūs gėrimai. Visuomet šaltas alus ir ekonomiškos kainos. Nuolatinė Kasabos lietuvių užeiga.

IMPERIAL

GARINĖ RŪBŲ VALYKLA

Rūbų išvalymas sulig "Duplex" sistema. Šermenų rūbai. Dažymas ir reformavimas skrybelių ir kostiumų. Nematomas užadymas skylių bei perplėšimų. Lietuviams nuolaida: tik $1.50 kostiumo išvalymas ir išprosymas.

Centralinis Namas:

Calle EJIDO 1241. Tel. 91 - 9 - 10

skyrius ir dirbtuvės:

Avda. BRASIL 3092 MONTEVIDEO

Joyería Oriental

DALMIRO BORSANI

Savininkas

Parduoda laikrodžius, žiedus brangakmenis, fantazijas, aukso išdirbtinius su įrašais, vardų. Taiso laikrodžius ir papuošalus.

SARANDI 644 - MONTEVIDEO Tel. 8-05 32

Restaurant y Pensión Gran Bretaña

Juozas Ramonas

Savininkas

Geriausia vieta lietuviams turistams atvažiuojantiems iš Argentinos. Sveikas valgis. Švarios lovos pavieniam ir erdvūs kambariai šeimynoms.

JUAN CARLOS GOMEZ 1266

Telefono: 8 - 39 - 05